

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Суміна О.М., Черняков О.В.

Стратегічною метою переходу до інформаційного суспільства є створення розвиненого інформаційно-комунікаційного середовища суспільства і інтеграція України в світову інформаційну спільноту, що повинно забезпечити істотне підвищення якості життя населення і соціально-політичну стабільність суспільства і держави.

У найближчій перспективі перехід до інформаційного суспільства повинен розглядатися як:

- необхідна умова виходу країни з сьогоденної економічної кризи;
- інструмент подолання перехідних труднощів соціального, політичного і духовного життя;
- чинник інтеграції суспільної свідомості навколо нескороминущих гуманістичних цінностей і національно-історичних традицій народів України;
- інструмент зміцнення держави і вирівнювання рівня життя в регіонах країни.

Перехід до інформаційного суспільства певністю відповідає концепції стійкого розвитку – формуванню економіки, заснованої на знаннях, а не на споживанні природних ресурсів, що розширюється, скороченню відходів виробництва, рішенню екологічних проблем, залученню до благ техногенної цивілізації.

Держава грає провідну роль в забезпеченні процесу переходу до інформаційного суспільства за рахунок:

- координації діяльності різних учасників цього процесу;
- розвитку інститутів демократії на всій території країни, забезпечення, всіма можливими правовими заходами, дотримання прав громадян в умовах інформаційного суспільства і формування інформаційно - відкритого суспільства;
- збереження в своїх руках політичних, економічних і правових механізмів, що регламентують участь в цьому процесі;
- створення адекватної новим умовам законодавчої і нормативно-правової баз, форм і методів адміністративного регулювання, сприяючих притоці інвестицій і розвитку справедливої конкуренції;

- залучення до активної участі в процесі переходу приватного сектора економіки;

- надання свободи вибору напрямів діяльності підприємницьким структурам, зацікавленим в розвитку виробництва і вітчизняного ринку інформаційно-комунікаційних засобів, продуктів і послуг.

В умовах відсутності у держави могутніх фінансових важелів, здатних забезпечити процесі переходу до інформаційного суспільства, основними засобами державного регулювання і контролю за процесами переходу залишаються законодавча і нормативно-правова база, регулюючі інформаційні відносини в суспільстві.

На початковому етапі створення соціально-значущих інформаційно-комунікаційних систем і комплексів, наприклад в сферах працевлаштування, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення і ін., держава бере на себе основні витрати, але надалі йде з цього ринку. При цьому передбачається, що значні фінансові ресурси поступатимуть від населення у вигляді оплати інформаційних і комунікаційних послуг, що надаються, і послуг зв'язку.

Держава виступає каталізатором змін, що відбуваються, на користь розвитку суспільства і особи. З цією метою воно:

- веде боротьбу з монополізмом і здійснює контроль концентрації власності в ЗМІ і телекомунікаційному бізнесі;

- юридично і технологічно забезпечує права на доступ до інформації і інформаційних ресурсів для всього населення, а також охорону персональних даних, гарантує громадянам надання набору інформаційних послуг, що постійно розширюється (телефонний зв'язок, електронна пошта, мультимедійна освіта і ін.);

- гарантує свободу слова незалежно від технологічного середовища розповсюдження інформації;

- вживає заходи по зміцненню багатонаціональної культури, української і мов національних меншин, протистоїть інформаційно-культурній експансії інших країн, здійснюваній через ЗМІ і відкриті інформаційні мережі, сприяє збереженню мовної і культурної самобутності, виробляє державну політику по розвитку української частки Інтернету;

- здійснює і цілеспрямоване використання інформаційних і комунікаційних технологій для розширення діалогу власті і громадян.